

hamboorg.city

Izobrazba u Njemačkoj — Dualni Sustav, Prijava i Plaća

Kako funkcionira dualna izobrazba u Njemačkoj: zanimanja, prijava, plaća i prava kao učenika.

Deutsche Begriffe: Ausbildung | Berufsschule | Ausbildungsvertrag | Azubi | Ausbildungsvergütung | IHK | Handwerkskammer

Što je izobrazba?

Ausbildung (također stručna izobrazba ili učenje) je njemački model profesionalnog obrazovanja. Kombinira **praktičan rad u poduzeću s teorijskom nastavom u stručnoj školi**. Ovaj sustav je jedinstveni u svijetu i služi kao model u mnogim zemljama.

Izobrazba traje obično **2 do 3,5 godina** i završava se **završnom ispitom** pri Trgovinsko-industrijska komora (IHK) ili Obrtnoj komori.

Izobrazba vs. Studij

	Izobrazba	Studij
Trajanje	2-3,5 godina	3-5+ godina
Plaća	Da (od 649 €/mjesec)	Obično ne
Praksa	Puno (70% u poduzeću)	Malo
Diploma	Svjedodžba o završetku / IHK	Bachelor / Master
Troškovi	Nema	Školarine

Koja zanimanja se mogu naučiti?

U Njemačkoj postoji više od **320 priznanih zanimanja**. Najpoznatija:

Trgovačka Zanimanja

- Kaufmann/-frau für Büromanagement
- Industrijski kaufman/-žena
- Prodavač/-ica u maloprodaji
- Bankovni zaposlenik/-ca
- Kaufmann/-frau za transport i logistiku

Obrtnička Zanimanja

- Elektrotehničar/-ka
- Monter/-ka instalacija (sanitarni, grijanje, klimatizacija)
- Automechanik/-inja
- Frizer/-ka
- Stolar/-ka

IT i Tehnologija

- Specijalizirani informatičar/-ka
- Tehnički stručnjak/-kinja za IT sustave
- Mehatroničar/-ka
- Strugar/-ka

Zdravstvo i Socijalne Usluge

- Medicinska sestra/-in
- Medicinski asistent/-kinja
- Zubni asistent/-kinja
- Odgajatelj/-ica (školska izobrazba)

Uvjeti

Završni Ispit Škole

Formalno **nema obveznog minimalnog završetka**. U praksi:

- **Bez završetka** — moguće u nekim obrtima, ali teško

- **Završetak osnovne škole** — dovoljan za mnoga obrtnička i jednostavna trgovačka zanimanja
- **Završetak srednje škole** — za većinu zanimanja
- **Abitur** — za zahtjevnija zanimanja (bankovni poslenik, IT)

Znanje Jezika

- Njemački najmanje **B1**, bolje **B2** (stručna škola je na njemačkom!)
- Neki poslodavci nude **tečajeve njemačkog tijekom izobrazbe**
- **Tečajevi stručnog jezika** (DeuFöV) su besplatni pri školskoj knjižnici za odrasle

Dozvola za Boravak

Za izobrazbu trebate **dozvolu za boravak koja je dozvoljava:**

- **Dozvola za boravak za izobrazbu** (§ 16a AufenthG)
- **Dozvola za stalno naseljenost** ili **Plava kartice EU** — izobrazba dozvoljena bez ograničenja
- **Dozvola za boravak** — izobrazba moguća (§ 60c AufenthG, "3+2 pravilo")
- **Državljan EU** — nije potrebna dozvola za boravak

Kako Pronaći Mjesto Izobrazbe?

Mrežni Portali

- **Ausbildung für Arbeit** (arbeitsagentur.de) — najveća banka mjesta
- **IHK Banca Učenika** (ihk-lehrstellenboerse.de) — IHK zanimanja
- **Obrtne Komore** (handwerkskammer.de) — obrtnička zanimanja
- **Azubi.de, Ausbildung.de** — privatni portali s mnogo mjesta
- **Indeed, Stepstone** — i mjesta za izobrazbu

Prijava

Tipična prijava sadrži:

1. **Motivacijsko pismo** — zašto ovo zanimanje i ovo poduzeće?
2. **Životopis** (tabelarni, s fotom)
3. **Diplome** — završni ispit, isprave o praksi ako postoje
4. **Ako je potrebno, jezični certifikat** (njemački B1/B2)

Rok za prijavu: Većina izobrazbi počinje **1. avgusta ili 1. rujna**. Prijavite se **godinu dana prije** (od rujna prethodne godine).

Plaća Tijekom Izobrazbe

Od 2020. postoji **minimalna plaća tijekom izobrazbe** (§ 17 BBiG):

Godina Izobrazbe	Minimum (2026)
1. godina	649 € bruto/mjesec
2. godina	766 € bruto/mjesec
3. godina	876 € bruto/mjesec
4. godina	909 € bruto/mjesec

Mnogi sektori plaćaju **značajno više** — npr. industrijski mehaničari (ok. 1.000–1.200 €), bankovni djelatnici (ok. 1.100 €), zidari (ok. 900–1.300 €).

Financijska Pomoć

- **Pomoć za stručnu izobrazbu (BAB)** — bespovratna sredstva od Ausbildung für Arbeit ako je plaća nedovoljna
- **Pomoć za stanovanje** — ako ne živite sa roditeljima
- **Doplatak za djecu** — roditelji dobivaju doplatu do 25. godine ako je dijete u izobrazbi

Prava i Obveze kao Učenik

Vaša Prava

- **Ugovor o Ausbildung** — pismeni ugovor s poduzećem i stručnom školom
- **Plaća** — najmanje zakonski propisani iznos
- **Godišnji odmor** — najmanje 24 radna dana (ispod 18 godina: 25–30 dana)
- **Oslobađanje za stručnu školu** — vrijeme u školi je radno vrijeme
- **Probna razdoblja** — 1–4 mjeseca, nakon toga samo iz važnog razloga
- **Zapošljavanje** — bez jamstva, ali mnoga poduzeća angažuju dobre učenike
- **Ponoviti ispit** — ako ne prođete, najviše 2 pokušaja dodatno

Vaše Obveze

- **Obveza učenja** — nastojati naučiti zanimanje
- **Obaveza pohađanja stručne škole** — redovito pohađati nastavu
- **Dnevnik izobrazbe** — pisana dokumentacija sadržaja (tjedno)
- **Slijediti upute** — u okviru izobrazbe
- **Čuvanje poslovnih tajni**

3+2 Pravilo (Dozvola za Boravak za Izobrazbu)

Za izbjeglice s **dozvolom za boravak** postoji posebno pravilo:

- **3 godine izobrazbe** — dobijate dozvolu za cijelo vrijeme izobrazbe
- **2 godine boravka** — nakon uspješnog završetka dobijate dozvolu na 2 godine
- **Uvjeti:** ugovor o izobrazbi, nema namjere deportacije, identitet razjašnjen

Savjeti za Inozemce

- 1. Praksa prije** — 2-4 tjedna prakse pokazuje vam zanimanje i uvjerava poslodavca
- 2. Koristite stručno savjetovanje** — besplatno pri Ausbildung für Arbeit
- 3. Poboljšajte svoj njemački** — B2 je idealan za stručnu školu
- 4. Volonterski mentori** — mnoga udruženja nude mentore za izobrazbu
- 5. Nemojte odustati** — odbijanja su normalna, prijavite se kod mnogih poduzeća

--- Stanje: ožujak 2026. Svi podaci bez jamstva.